

POSTANOWIENIE

25 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Trzebiatowski

na posiedzeniu niejawnym 25 września 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa R. K.

przeciwko T. spółce akcyjnej w W., M. P. i K. B.

o zapłatę,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Częstochowie

postanowieniem z 11 czerwca 2025 r., V Ga 21/25,

o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

(M.K.)

UZASADNIENIE

Powód R. K. wniósł pozew o zapłatę przeciwko K. B. i M. P., a także T. S.A. Sąd Rejonowy w Częstochowie wydał w tej sprawie wyrok w dniu 27 listopada 2024 r.

Po wniesieniu apelacji do Sądu Okręgowego w Częstochowie Sąd ten – postanowieniem z 11 czerwca 2025 r. – wystąpił do Sądu Najwyższego, na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c., o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wystąpienie o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu jest w niniejszym przypadku pozbawione uzasadnionych podstaw – i to nawet w sposób oczywisty, albowiem za odmową przekazania przemawia kilka przyczyn.

Po pierwsze, należy zauważyć, że okoliczność powołana przez Sąd występujący o przekazanie, jeśli miałyby mieć swoje realne podstawy, była aktualna i mogła być powołana – w celu przekazania niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu – już na etapie pierwszoinstancyjnym. [...]

Po drugie, nie można zgodzić się z Sądem występującym, że ocena bezstronności sądu – w tym w kontekście art. 44¹ § 1 k.p.c. – jest w tej sprawie oparta o „subiektywne odczucia strony”. Niezależnie nawet od tego, czy „subiektywność” miałyby mieć decydujące albo nawet tylko istotne znaczenie w owej ocenie, o wadliwości powyższego stanowiska Sądu występującego przekonuje to, że w aktach sprawy wcale nie odnotowano, jakoby „strona” (czyli w tym przypadku powód) zgłaszał tego rodzaju „odczucia”, a więc wskazywał na wątpliwości co do bezstronności sądu – i to któregośkolwiek z Sądów właściwych w niniejszym postępowaniu. Dlatego należy uznać, że te „odczucia”, o których można mówić odnośnie do wystąpienia o przekazanie rozpoznania sprawy innemu sądowi równorzędnemu są pochodzą od samego Sądu występującego (a wcale nie od strony).

[...]

W tym ostatnim kontekście warto przytoczyć fragment jednego z judykatów Sądu Najwyższego, w którym czytamy: „Podstawą zastosowania art. 44¹ k.p.c. nie jest m.in. sytuacja spodziewanego zaistnienia przyczyny wyłączenia sędziego, nawet gdyby zaszła w stosunku do wszystkich sędziów wydziału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2017 r., IV KO 28/17, OSG 2018, Nr 1, poz. 3). Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał pogląd, że o konieczności przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, o którym mowa w art. 44¹ k.p.c., nie może świadczyć ewentualne zaistnienie przesłanek wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy w stosunku do grupy, nawet istotnej, sędziów sądu występującego. Podstaw stosowania tego przepisu nie należy utożsamiać

z podstawami wyłączenia sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lutego 2024 r., III CO 166/24, LEX nr 3698197 czy z 26 czerwca 2020 r., IV CO 108/20, LEX nr 3054083). W postanowieniu z 11 września 2023 r. (III CO 596/23, LEX nr 3602900), Sąd Najwyższy wskazał także, że okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2020 r., V CO 1/20, LEX nr 3162693 czy z 12 stycznia 2024 r., III CO 1049/23, LEX nr 3652320). Nadużywanie instytucji przekazywania sprawy do sądu równorzędnego z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości może bowiem prowadzić do osłabienia zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości. Ponadto podstaw do stosowania art. 44¹ k.p.c. nie należy utożsamiać z przesłaniami uzasadniającymi wyłączenie sędziego, o których mowa w art. 49 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., IV CO 19/20, LEX nr 3125078)” (tak postanowienie SN z 20 sierpnia 2024 r., III PUO 28/24).

Mając na uwadze przedstawione argumenty, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

(M.K.)

[r.g.]